

Rijksgebouwendienst
*Ministerie van Binnenlandse Zaken
en koninkrijksrelaties*

Tijdelijke Rechtbank Amsterdam

Ambitiedocument voor de aanbesteding van de tijdelijke huisvesting
voor de Rechterlijke Organisatie in Amsterdam

**FUNCTIONEEL, EFFICIENT
HERBRUIKBAAR**

Tijdelijke Rechtbank Amsterdam

Ambitiedocument voor de aanbesteding van de tijdelijke huisvesting
voor de rechtbank in Amsterdam

DEFINITIEVE VERSIE
14-04-2014

Inhoudsopgave

1 voornemen tot aanbesteding	6
1.1 algemene gegevens	
1.2 leeswijzer	
1.3 scope	
1.4 kengetallen	
1.5 planning	
1.6 aanbestedingsproces	
1.7 contractbeheersingsfilosofie	
2 kern van de opgave	10
2.1 visie	
2.2 kengetallen	
3 beschrijving rechtbank Amsterdam	12
4 locatiespecificaties	14
4.1 locatiebeschrijving	
4.2 randvoorwaarden	
4.3 omgevingsmanagement	
5 ambities voor de huisvesting	16
5.1 functionaliteit	
5.2 hergebruik	
5.3 belevingswaarde	
6 beeldkwaliteit interieur	22
6.1 entree en voorplein	
6.2 het wachtgebied	
6.3 de zittingzalen	
6.4 het gehechtengebied,	
6.5 het werkgebied	

1 Voornemen tot aanbesteding

1.1 Algemene gegevens

De Rijksgebouwendienst heeft het voornemen de tijdelijke huisvesting van de rechtbank Amsterdam aan te besteden voor een periode van circa 5 jaar.

Het voornemen is hiertoe met een geschikte marktpartij een DBMR-overeenkomst te sluiten voor het ontwerp, de bouw en het onderhoud voor de huisvesting en het verwijderen van het tijdelijke gebouw (Design, Build, Maintain en Remove). Het gaat om een Europese aanbesteding volgens de procedure (nader in te vullen) van het Aanbestedingsreglement Werken 2005, hierna te noemen ARW. Als gunningscriterium wordt uitgegaan van de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI). De inschrijvingen zullen op grond van nog nader vast te stellen gunningscriteria op prijs en kwaliteit worden beoordeeld.

De Rijksgebouwendienst is zowel de aanbestedende dienst als de opdrachtgever namens de Staat. Met dit aanbestedingsdocument informeert de aanbestedende dienst geïnteresseerde marktpartijen over de kern en bijzonderheden van de opgave en het aanbestedingsproces. De selectie van marktpartijen vindt plaats aan de hand van de selectieleidraad, die bij de aankondiging van de aanbesteding beschikbaar zal zijn. De aankondiging zal naar verwachting in april 2014 plaatsvinden en wordt gepubliceerd in het Supplement op het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen, www.tenderned.nl en via Tender Electronic Daily.

1.2 Leeswijzer

Dit document is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 1 t/m 4 wordt de context van de opdracht omschreven: het type opdrachtverlening, het proces, de kern van de opgave, de betrokken organisaties en de beoogde locatie. In hoofdstuk 5 worden de primaire huisvestingsdoelen zoals verwoord in de kern van de opgave verbeeld en uitgewerkt naar ambities. Hoofdstuk 6 is een uitwerking van deze ambities naar beeldkwaliteit voor verschillende functiegebieden.

Het document is voorzien van foto's om beelden bij de woorden te voegen. Deze referentiebeelden dienen ter verduidelijking van de beschreven ambities voor het gebouw. De tekst is leidend. Omdat een beeld veel informatie bevat is juist datgene waarop gedoeld wordt in tekst gespecificeerd. Beelden zonder tekst zijn louter sfeergevend.

Beelden en referentieprojecten die in dit document worden gebruikt representeren geen voorkeuren voor de uitkomst van het aanbestedingstraject.

Hoewel de teksten in dit ambitiedocument met uiterste zorgvuldigheid zijn opgesteld, kunnen aan de inhoud geen rechten worden ontleend. Het document is informatief van aard.

1.3 Scope

Tot de scope / demarcatie behoren:

1. Sloop van de bestaande bouwdelen T1 en T2
2. Uitwerken van het ontwerp en realisatie van het tijdelijke bouwdeel G inclusief installaties en gebruikersinstallaties conform de aangeleverde plattegronden. Onderdeel van de realisatie is:
 - de benodigde terreininrichting rondom bouwdeel G;
 - koppeling nieuwbouw aan de bestaande bouwdelen E en F door middel van een loopbrug;
 - realisatie van vaste inrichting inclusief gebruikersinstallaties in bouwdeel G.
3. Realisatie van aanpassingen in de bouwdelen E en F:
 - beperkt aantal functionele aanpassingen in het wachtgebied;
 - aanpassing routing en aansluiting op bouwdeel G
 - aanpassingen in het kantoorgebied van toren E
4. Fysiek en technisch ontvlechten van de bouwdelen A t/m D ten behoeve van het zelfstandig functioneren van de tijdelijke rechtbank (E,F,G)
5. Onderhoud tijdelijke rechtbank gedurende de gebruiksperiode (circa 5 jaar)
6. Na afloop van de gebruiksperiode (2021):
 - bouwkundig loskoppeling van gebouwdeel G van de bouwdelen E en F (ter plaatse van loopbrug), waarbij de gevels van E en F wind en waterdicht worden gemaakt.
 - de installaties van bouwdeel G loskoppelen van oudbouw, waarbij de installaties (nutsvoorzieningen) van E en F intact blijven.
7. Demontage en afvoer van bouwdeel G en aangebrachte terreinvoorzieningen.

1.4 Kengetallen opgave

Indicatie van de omvang en het programma van het te realiseren gebouw

Oppervlakte circa 5200 m²

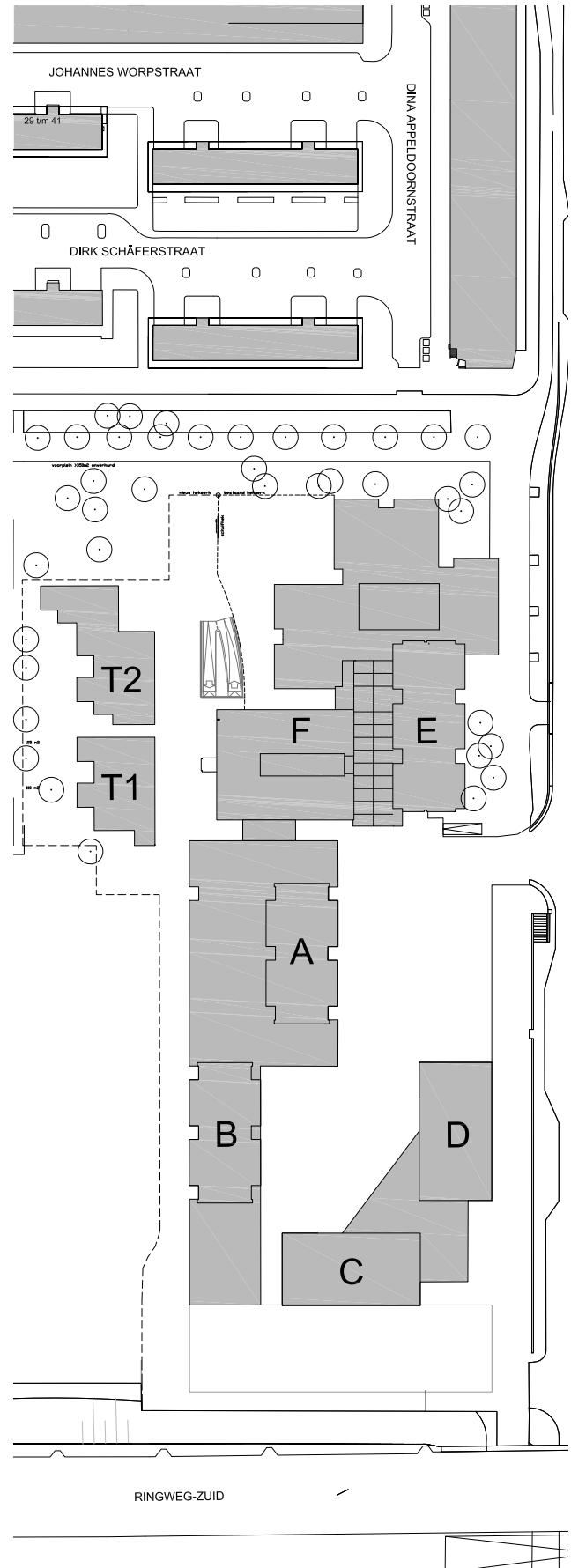
Entreeruin
Wachtgebied
Zittingszalen
Gehechengebied
Restaurant
Kantoren rechtercommissaris
Werkgebied parketpolitie

1.5 Planning

De planning voor de aanbesteding en realisatie op hoofdlijnen is als volgt:

Aankondiging	2e helft april 2014
Indiening	10 juni 2014
Selectie	07 2014
Dialogo	08-11 2014
Inschrijving	11 2014
Gunning	01 2015
Oplevering	07 2016
Demontage	Q3 2021

Alle data zijn onder voorbehoud.

Huidige situatie met de nummering van de bouwdelen

1.6 Aanbestedingsproces

Het werk wordt Europees aanbesteed volgens de procedure van de Concurrentiegerichte dialoog (ARW 2012) en wordt in de markt gezet op basis van een geïntegreerd Design, Build, Maintain en Remove contract op basis van de UAV-GC 2005. Om de uitvraag te optimaliseren en de economisch meest voordelige inschrijving te krijgen worden hiertoe de volgende stappen doorlopen:

De aanbesteding start eind april 2014 met de aankondiging van de werkzaamheden. Voorafgaand wordt een vooraankondiging geplaatst, zodat de markt kan kennis nemen van het werk. Medio mei wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd op locatie om aan geïnteresseerden een nadere toelichting te geven over aard en omvang van het project. Belangstellenden kunnen op dat moment ook vragen stellen naar aanleiding van de toelichting.

Nadat de aanmelding is gesloten worden de gegadigden beoordeeld op de uitsluitingsgronden en de geschiktheidseisen. Op hoofdlijnen zijn de volgende geschiktheidseisen benoemd:

- De bekwaamheid om een nieuw gebouw te ontwerpen met een omvang van minimaal 2.000 m² Bruto Vloeroppervlak (BVO) en met openbaar toegankelijke ruimtes en functies.
- De bekwaamheid om complexe integrale beveiligingsoplossingen te ontwerpen,
- De bekwaamheid te ontwerpen met bouwfysische aspecten en het adviseren en begeleiden van de uitvoering.
- De bekwaamheid om doeltreffend onderhoud en het afhandelen van storingen te organiseren, waarbij sprake is van een meerjarig prestatiecontract ten aanzien van elektrotechnisch- en klimaattechnisch onderhoud, inclusief preventief onderhoud en storingsopvolging voor een gebouw of complex met een omvang van minimaal 5.000 m² Bruto Vloeroppervlak (BVO).

Op grond van selectiecriteria worden vervolgens de drie meest geschikte gegadigden geselecteerd. De geselecteerde gegadigden worden uitgenodigd tot deelname aan de concurrentiegerichte dialoog. Op hoofdlijnen zijn de volgende selectiecriteria geformuleerd:

- De mate waarin gegadigde een ontwerp kan baseren op creatieve oplossingen gericht op specifieke bouwcondities die een vernieuwende aanpak vereisen. Het betreft hier in het bijzonder het vermogen tot het vertalen hiervan in een ontwerpconcepten gericht op de maakbaarheid.
- De mate waarin gegadigde een essentiële ruimte behorend bij het specifiek type gebouw integraal kan vormgeven zodanig dat ruimtelijke, technische en functionele elementen op elkaar zijn afgestemd
- De mate waarin gegadigde vakkundig kan bouwen. Het betreft hier specifiek de mate waarin gegadigde een constructie kan realiseren met specifieke bouwcondities.

Met de drie geselecteerde gegadigden wordt een dialoog gestart met een beperkt aantal ronden en onderwerpen zoals een ontwerpvisie en plan van aanpak. Alle deelnemers zullen een tegemoetkoming ontwerpkosten krijgen van € 20.000,- incl. btw bij indiening van een geldige inschrijving.

Na beëindiging van de dialoog krijgen gegadigden het verzoek tot inschrijving. Op basis van de gunningscriteria wordt de economisch meest voordelige inschrijving geselecteerd. Na het verstrijken van de opschortende termijn van 20 kalenderdagen zal het werk worden opgedragen.

Een meer gedetailleerde omschrijving van de aanbesteding wordt omschreven in de Aanbestedingsleidraad die bij de aankondiging bekend wordt gemaakt.

1.7 Contractbeheersingsfilosofie

Van Opdrachtnemer wordt verlangd dat hij het project onder kwaliteitsborging realiseert. Het is derhalve aan Opdrachtnemer om de eisen te analyseren en om aan te tonen dat het resultaat voldoet aan hetgeen op grond van de Overeenkomst wordt verlangd. Opdrachtgever zal zich doormiddel van audits, in combinatie met toetsing en acceptatie UAV-GC, overtuigen dat het kwaliteitssysteem van Opdrachtnemer in beginsel vertrouwen geeft dat het Werk en de Werkzaamheden aan de gestelde eisen zullen gaan voldoen.

De audits worden op basis van het risicoregister ingepland en richten zich op de werking van het kwaliteitsmanagementsysteem en de betrouwbaarheid van de registraties van de Opdrachtnemer. De audits zijn een mix van systeem-, proces- en producttoetsen. Deze werkwijze noemt de Opdrachtgever: *Systeemgerichte Contract Beheersing (SCB)*.

2 Kern van de opgave

2.1 Kritische succesfactoren voor de Tijdelijke rechtbank

Voor de rechtbank in Amsterdam zal nieuwbouw worden gerealiseerd. Omdat het kavel voor de beoogde nieuwbouw half overlapt met de bestaande huisvesting zal een aanzienlijk deel van het gebouw gesloopt moeten worden om de nieuwbouw mogelijk te maken. Ook in deze fase moet de rechtbank operationeel blijven. Hiervoor blijven de resterende delen van het gebouw - bouwdelen E en F- operationeel en worden aangevuld met een tijdelijk gebouw – bouwdeel G – waarin de functionaliteit wordt gerealiseerd die nodig is voor het primaire proces.

Deze tijdelijke huisvesting is dus een middel om te komen tot deze nieuwbouw, geen doel op zich. De ambitie voor de tijdelijke rechtbank is met het oog hierop allereerst om effectieve huisvesting voor de rechtbank te bieden tijdens de bouw van de nieuwbouw, en daarnaast om dit te bewerkstelligen met beperkte inzet van geld en middelen.

Effectief en gebruikszeker

De belangrijkste succesfactor voor deze opgave is dat het primaire proces van de rechtbank continu, ongestoord en goed geoutilleerd doorloopt ook tijdens de exploitatieperiode van circa 5 jaar.

In de tijdelijke rechtbank zullen vitale processen plaatsvinden, zoals voorgeleidingen met het bijbehorende ophouden van gehechten en onderzoek door de rechtercommissaris. Er zullen strafzittingen worden gehouden en civiele disputen worden beslecht. Net als in een gewone rechtbank zal er veel aandacht moeten zijn voor de logistiek complexe functionaliteit. Ook de veiligheid moet onverkort worden gegarandeerd. Voor de medewerkers en het publiek moet het een comfortabele en gezonde omgeving zijn om in te verblijven en te werken. Al deze specifieke eisen en wensen moeten leidend zijn in de uitwerking en materialisering van het aangeleverde functionele plan. Ook een storingsvrij gebruik en een daarop vormgegeven onderhoudsplan van de bestaande bouwdelen en de nieuwe toevoeging is hiervan een belangrijk onderdeel.

Omdat de tijdelijke rechtbank ook de hoofdentree wordt voor het gehele complex, inclusief de resterende bestaande bouw, en belangrijke publieke functionaliteit herbergt, is ook de representativiteit van belang. Een goede herkenbaarheid van de rechtbank is belangrijk ook in de tijdelijke huisvesting. Het imago van een professionele organisatie die met gezag opereert moet ook in de tijdelijke huisvesting in uitstraling en inrichting van het gebouw tot uiting komen.

Efficiënt en verantwoord

Tegelijkertijd is het natuurlijk wel een tijdelijk gebouw, dat conform planning slechts vijf jaar in gebruik zal zijn. Als middel om te komen tot nieuwbouw moet er niet meer geld worden gespendeerd dan strikt noodzakelijk. De ambities die gelden voor een goede bedrijfsvoering gelden onverkort, maar de uitdaging ligt erin deze met minimale middelen te realiseren. De ambities voor imago en uitstraling moeten worden gecombineerd met een realisme ten aanzien van de tijdelijkheid en het imago dat daar bij hoort.

Een tweede belangrijke succesfactor voor deze opgave is het minimaliseren van de impact van deze tussenstap, financieel en materieel.

Minimaal in financiële middelen, maar ook efficiënt met materialen. Het kan niet zijn dat het tijdelijke gebruik leidt tot een omvangrijke hoeveelheid afval en de verspilling van grote hoeveelheden nog prima producten en materialen. De staat wenst een uitgekiend ontwerp dat maximaal rekening houdt met het minimaliseren van de hoeveelheid afval na het gebruik.

Sensitief en flexibel

Het onderhouden van goed buurmanschap is voor deze opgave een essentiële succesfactor.

Andere gebruikers en bewoners omringen de stedelijk gelegen bouwlocatie. De rechtbank hecht aan een goede relatie met haar burens en verlangt dus een bouwer met omgevings sensitiviteit die serieus rekening houdt met de omgeving en zich inzet om overlast te voorkomen. Duidelijke communicatie, sensitiviteit voor wensen van de omgeving en het flexibel verwerken van aspecten hieruit in het bouwproces zijn essentieel voor het succes van de tijdelijke rechtbank.

De rechtbank is zelf ook een directe buur van de bouwplaats. Gedurende het bouwproces van de tijdelijke huisvesting blijft de rechtbank operationeel. Zittingen en verhoren staan maanden voor zittingsdatum gepland en dienen doorgang te vinden. Essentieel voor de rechtbank is dat het inhoudelijk doen van zittingen en verhoren ongestoord moet kunnen plaatsvinden. Dit betekent dat de bouwer flexibel zal moeten zijn in het organiseren van zijn eigen bouwproces en intensief zal moeten afstemmen wanneer overlastgevend bouwactiviteit wel en vooral ook wanneer niet uitgevoerd kan worden.

Op tijd klaar

Het in gebruik nemen van de tijdelijke rechtbank ligt op het kritieke pad voor de realisatie van de nieuwbouw. Het is essentieel dat de tijdelijke rechtbank op tijd klaar is.

3 Beschrijving organisatie

Rechtbank Amsterdam

De rechtspraak is in Nederland toevertrouwd aan de onafhankelijke rechterlijke macht, naast de wetgevende en de uitvoerende macht (waartoe het Openbaar Ministerie behoort), de derde staatsmacht. De voor het leven benoemde rechters geven beslissingen in strafzaken, geschillen tussen burgers onderling, burgers en overheden, geschillen tussen ondernemingen onderling en ondernemingen en burgers.

De Amsterdamse rechtbank vormt al jaren een boegbeeld binnen de rechtspraak. Het is de grootste rechtbank van Nederland. Bijna dagelijks komt de rechtbank Amsterdam in beeld in verschillende actualiteitenprogramma's. Jaarlijks behandelt de rechtbank Amsterdam circa 150.000 zaken. Het gaat om kleinere en grotere zaken, waarvan maar een zeer beperkt aantal de pers haalt. Genoemd aantal kan als volgt worden uitgesplitst (cijfers 2013):

handelszaken civiel inclusief insolventie	7200
familiezaken waaronder echtscheidingen	14300
kort gedingen	7200
bestuursrechtelijke zaken	7000
vreemdelingenzaken	4500
handelszaken kanton	46300
familiezaken kanton	13500
strafzaken kanton (overtredingen)	25000
jeugdstrafzaken	3800
strafrecht	24500

De rechtbank Amsterdam werkt in twee afdelingen, publiekrecht (onderdeel straf- en bestuursrecht) en privaatrecht (onderdeel civiel en kanton) die verdeeld zijn in teams. De rechtbank Amsterdam wordt geleid door een driehoofdig bestuur, ondersteund door een stafdienst. In 2020 heeft de rechtbank

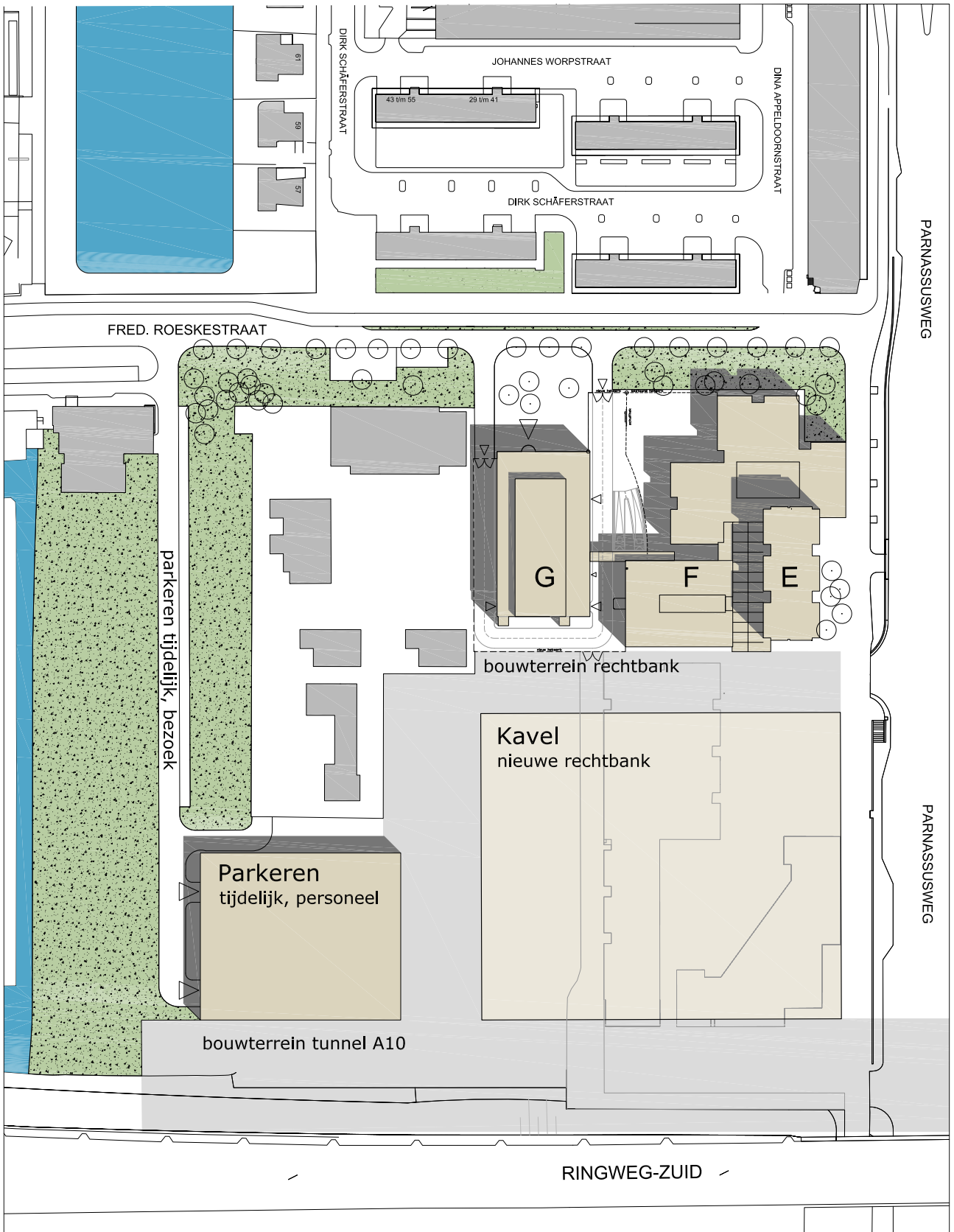
Amsterdam naar verwachting ruim 1000 fte personeel.

Samenwerking, ook buiten zitting, met ketenpartners en zelfs specialisten uit andere organisaties wordt steeds belangrijker.

De rechtbank is een responsieve organisatie die anticipeert op de behoeftes vanuit de samenleving. Dit betekent een flexibele inzet van haar middelen en een te verwachten variatie in het gebruik en de bezetting van de huisvesting.

De zittingen vinden tot op heden doorgaans plaats op werkdagen. Periodiek vinden aanvullende snelrecht-zittingen plaats op zaterdag. De verwachting is dat de komende jaren reguliere zittingen tevens in de avonduren en op zaterdag gehouden gaan worden. Dit zal naar verwachting gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de beveiliging en de openstelling van het restaurant. Verder zal naar verwachting steeds vaker gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid procespartijen op afstand te horen door middel van videoconferencing en telehoren. Tenminste een deel van de zittingszalen, zittingskamers en verhoorkamers (RC) moet daarvoor geschikt zijn.

4 Locatiespecificaties

4.1 Stedenbouwkundige specificaties

Locatie

De tijdelijke rechtbank wordt gerealiseerd in de bouwdelen E en F van de bestaande rechtbank en het terrein erachter waar nu nog twee paviljoens staan. De hoofdentree en de toegangen voor gehechtentransport en expeditie komen aan het voet- en fietspad tussen de Fred Roeskestraat en de Parnassusweg. De openbare ruimte wordt door de gemeente hiervoor geschikt gemaakt.

Stedelijke omgeving

Andere gebruikers en bewoners omringen de stedelijk gelegen bouwlocatie. Zij zullen voor een langere periode te maken krijgen met veel bouwactiviteit voor de aanleg van de tijdelijke huisvesting en de nieuwbouw voor de rechtbank. De rechtbank hecht aan een goede relatie met haar burens en verlangt dus een bouwer met omgevingssensitiviteit die serieus rekening houdt met de omgeving en zich inzet om overlast te voorkomen. Bouwverkeer maakt gebruik van de in- en uitrit aan de Parnassusweg. Met de gekozen toegang wordt verkeersoverlast naar de omwonenden tot een minimum beperkt, maar valt wel samen met de aan- en afvoerroute van gehechten naar de rechtbank. Afstemming voor gezamenlijk gebruik is noodzakelijk en tijdens kantooruren en bij calamiteiten zal de rechtbank altijd voorrang krijgen. Tegenover de bouwlocatie wonen mensen die nu al aangeven verzadigd te zijn van de vele overlast die de ontwikkeling van de Zuidas voor hen heeft meegebracht. Een duidelijke communicatie, een sensitiviteit voor wensen van de omgeving en het flexibel verwerken van aspecten hieruit in het bouwproces zijn essentieel voor het succes van de tijdelijke rechtbank.

Bestaande rechtbank

Tijdens de uitvoering van op zich beperkte ingrepen in de bestaande huisvesting zullen deze bouwdelen E en F als onderdeel van de bestaande rechtbank in gebruik zijn en blijven. Dit betekent

dat de uitvoering zo moet plaatsvinden dat de overlast wordt geminimaliseerd en het opereren van de rechtbank niet in het geding komt. Ook in de planning is een tijdige afstemming en duidelijke communicatie wederzijds nodig om verrassingen te voorkomen. Zittingen worden lang van te voren ingepland en brengen specifieke beveiligingseisen en organisatorische maatregelen met zich mee die zich niet altijd verhouden met bouwactiviteiten.

De huidige toegang voor gehechtentransport ligt direct aan de kavel voor het tijdelijke bouwdeel G. Tijdens de uitvoering zullen de gehechtentransporten doorgaan. Ook hiervoor is afstemming en een flexibele opstelling van de bouwer nodig.

Van de bestaande bouwdelen is het oudste deel (E) een gemeentelijk monument. Tijdens de bouw zal hiermee rekening moeten worden gehouden.

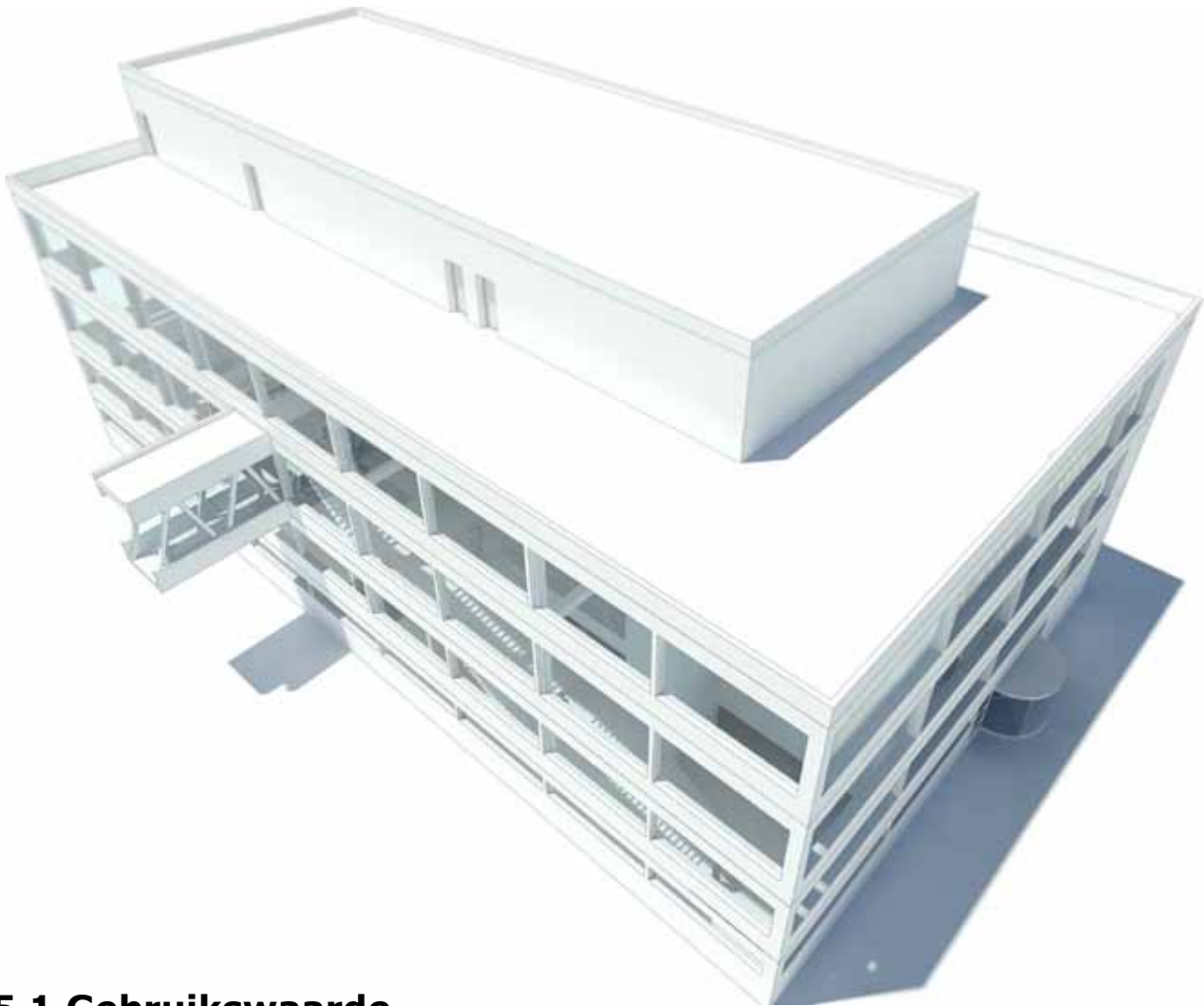
Gebouwtypologie

De inpassing van de tijdelijke rechtbank moet voldoen aan de kaders van de gemeente Amsterdam. Het bestemmingsplan en bijbehorende bouwregels zijn opgesteld op basis van de door de Rijksgebouwendienst aangeleverde VO tekeningen. Aan de maatvoering van de bouwmassa kan dus slechts beperkt worden gemodelleerd bij de optimalisatie voor de gekozen bouwsystematiek. Er is een welstandsnota voor bebouwing op de Zuidas.

Waterkering

Het tijdelijke bouwdeel G ligt in het beschermingsgebied van de waterkering die er ten zuiden langsloopt. De hierbij horende ondergrondse beperkingen leiden naar verwachting niet tot problemen. Op dit moment worden plannen gemaakt voor het verleggen van deze waterkering.

5 Ambities voor de huisvesting

5.1 Gebruikswaarde

5.1.1 functionele plattegronden

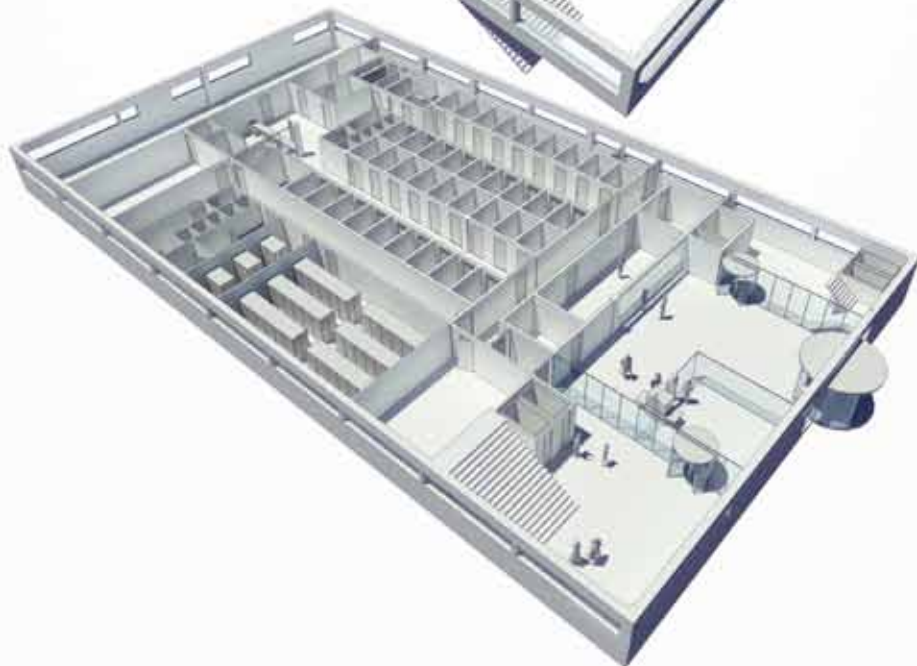
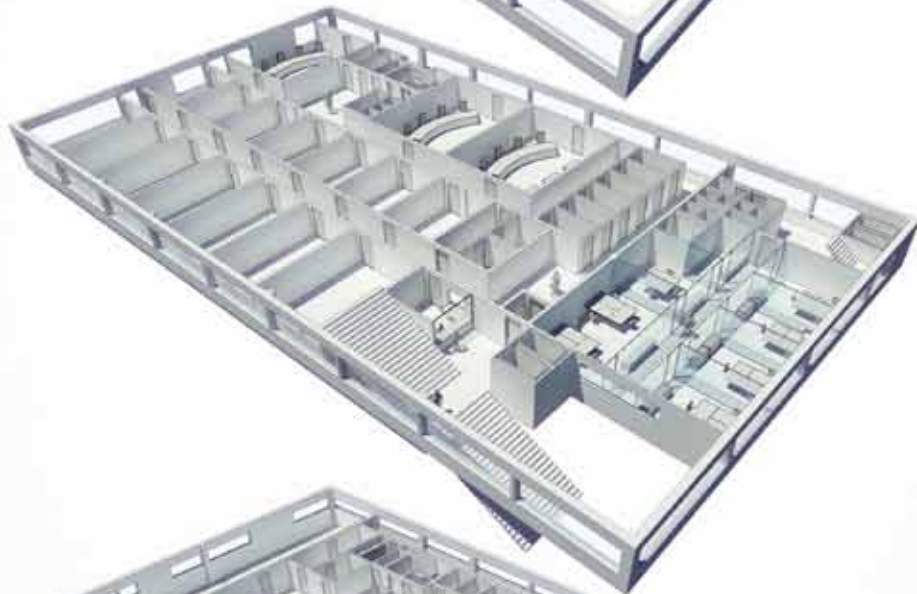
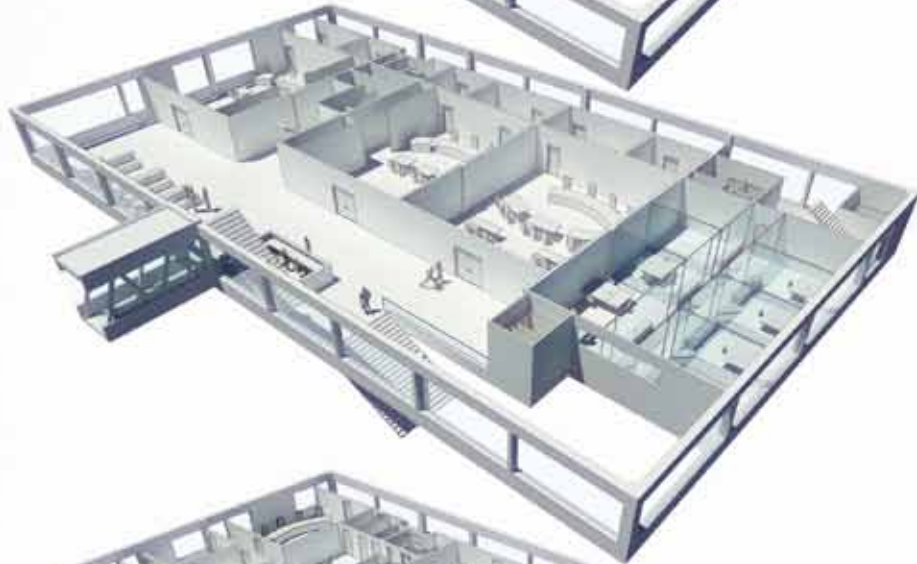
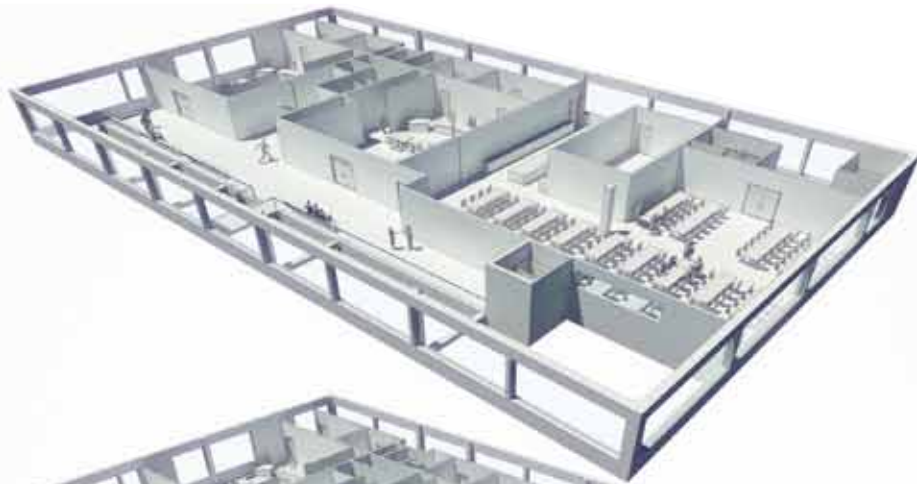
Voor de tijdelijke rechtbank is het programma functioneel uitgewerkt. Dit betekent dat de ontwerpopgave vooral ingaat op materialisatie en uitwerking van het geboden functioneel ontwerp en het vormgeven aan een passende beeldkwaliteit van interieur en exterieur. Een beperkte aanpassing van de maatvoering is denkbaar, gelet op optimalisatie van de door de gegadigde te bepalen detaillering en bouwsysteem, zolang dit niet ten koste gaat van de functionaliteit voor de rechtbank. Het principe hierin is dat afwijkingen in de maatvoering na goedkeuring van de opdrachtgever toegestaan zijn. Tegelijkertijd zijn in de plattegronden aannames gedaan over bijvoorbeeld wanddiktes en constructieprincipes die nog door de gegadigde geverifieerd en 'ingekleurd' moeten worden. Binnen deze randvoorwaarden is het de gegadigde vrij naar eigen inzicht een passende uitwerking te engineeren.

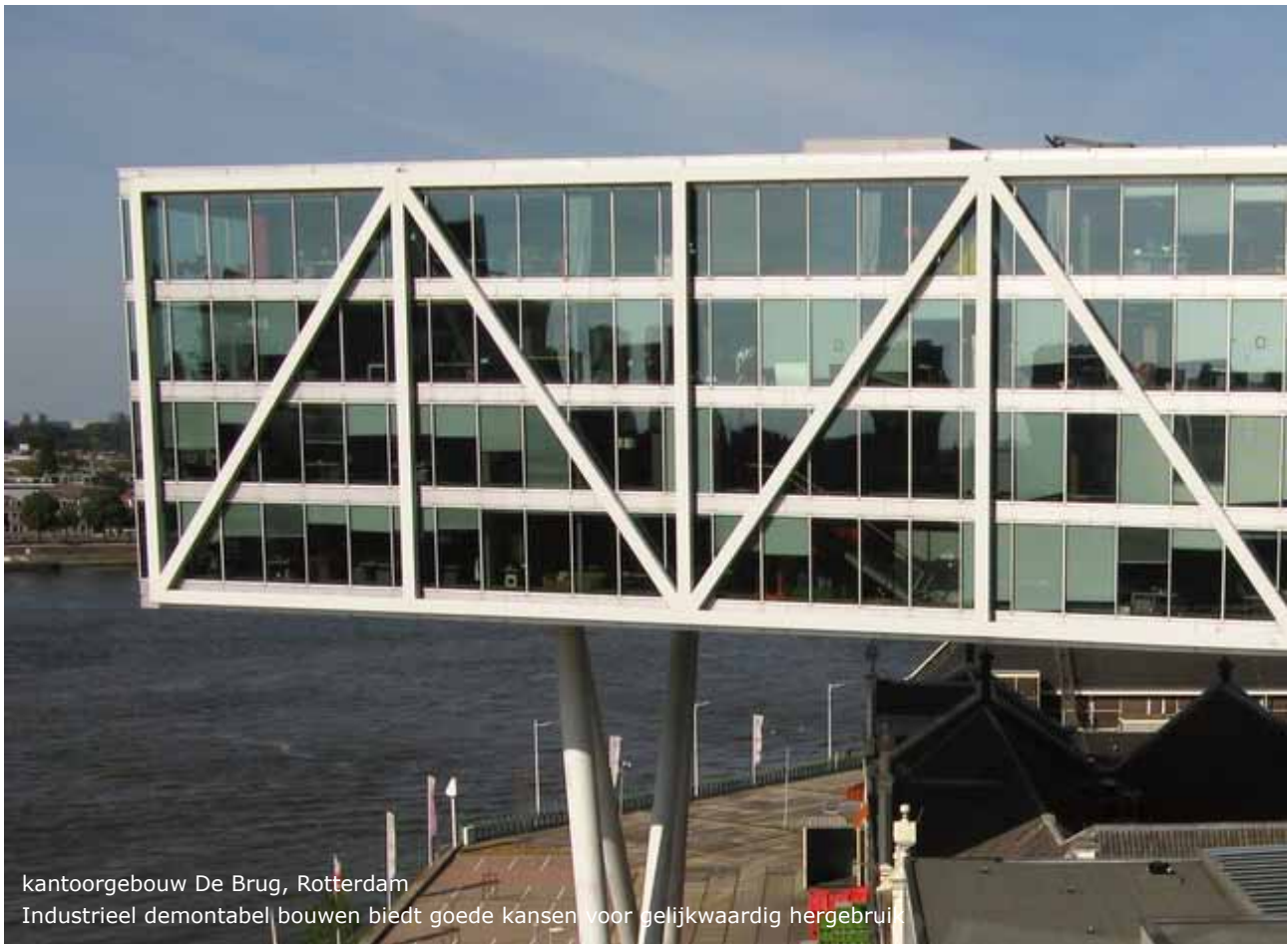
5.1.2 Technische eisen

Om de rechtspraak goed te faciliteren zijn er technische eisen geformuleerd waaraan de huisvesting moet voldoen. Deze richten zich bijvoorbeeld op de eisen nodig om de veiligheid voor gebruikers van het pand te kunnen borgen en het veilig ophouden van gehechten in de rechtbank. Daarnaast zijn er eisen aan bijvoorbeeld comfort, techniek, akoestiek en het onderhoud van het gebouw. Al deze eisen tezamen moeten in combinatie met het aangeleverde functionele plan een goede huisvesting voor de rechtbank opleveren. Het is aan de gegadigde hierin de juiste vormgeving, materialisatie en uitwerking te kiezen, passend bij de eisen en ondersteunend aan de verlangde representatieve uitstraling.

5.1.3 Interieur

De losse inventaris uit de bestaande rechtbank zal zo veel mogelijk worden hergebruikt. Nagelvaste elementen zoals balies en zittingsmeubilair moeten wel nieuw worden gemaakt. Een inventarisatie is bij de aanbesteding beschikbaar.

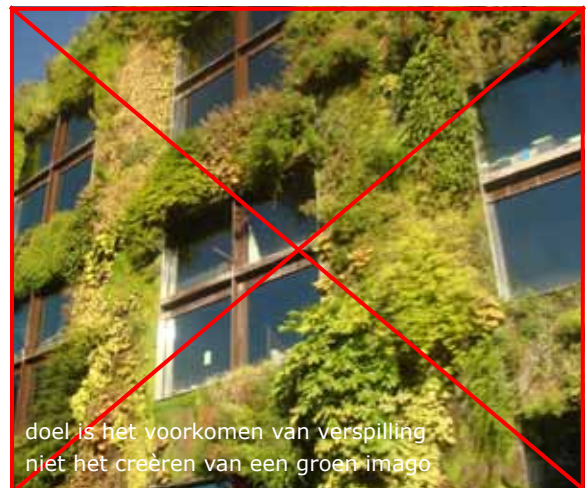

5.2 Hergebruik

De opdracht behelst een tijdelijk gebouw. Daarom is het verwijderen van het gebouw na de beperkte gebruikperiode een nadrukkelijk onderdeel van de opdracht. De Rijksoverheid draagt vanuit haar maatschappelijke rol bij aan duurzaamheid, een speerpunt is dus het voorkomen van verspilling. Wij geloven dat met de juiste toepassing van materialen in het ontwerp hergebruik goed mogelijk is, of dat de te verwijderen elementen met een minimale aanpassing te recyclen zijn. Voor het overige kunnen ook biologisch afbreekbare materialen worden verwerkt die na afschrijving geen afval opleveren. De ambitie is zo de impact van deze bouwopgave in materiële zin beperkt te houden.

De ambitie verspilling te voorkomen komt ook voort uit de overtuiging dat het gebouw na gebruik nog een aanzienlijke waarde vertegenwoordigt. Bij de sloop komen de gebruikte materialen in het tijdelijke bouwdeel G toe aan het opdrachtnemend consortium. Het is aan hen een business case te ontwikkelen om de restwaarde van het gebouw te maximaliseren en vanuit deze circulaire ontwerpgedachte voor zowel de Opdrachtgever als henzelf met het hergebruik een financieel voordeel te behalen.

Op de intelligentie van het gekozen bouwconcept gericht op het voorkomen van afval en het maximaliseren van de restwaarde van de tijdelijke rechtbank zal mede worden gegund, zowel in financiële zin als met een kwalitatief criterium.

Systeembouw
herbruikbare units zijn een beproefd systeem van hergebruik

Gemeentehuis Brummen
Terugwinbare materialen en elementen, recyclebare grondstoffen voorkomen afval

5.3 Belevingswaarde

5.3.1 Imago en uitstraling

Representatief en tijdelijk

De rechtbank in Amsterdam is beeldbepalend voor de Rechtspraak in Nederland. Het is de grootste rechtbank en voert rechtszaken die veel publieke aandacht krijgen. Die aandacht uit zich in een groot aantal bezoekers, maar ook in een regelmatige aanwezigheid van de media. Het gebouw is zowel hét gezicht van de rechtspraak in de stad als letterlijk hét decor op de achtergrond bij verslaglegging op televisie. De tijdelijke rechtbank moet daarom representatief zijn voor de rechtspraak en bijdragen aan het beeld van de controlerende staatsmacht, de rechtbank, als onafhankelijke maar betrokken, professionele, integere organisatie die met gezag opereert.

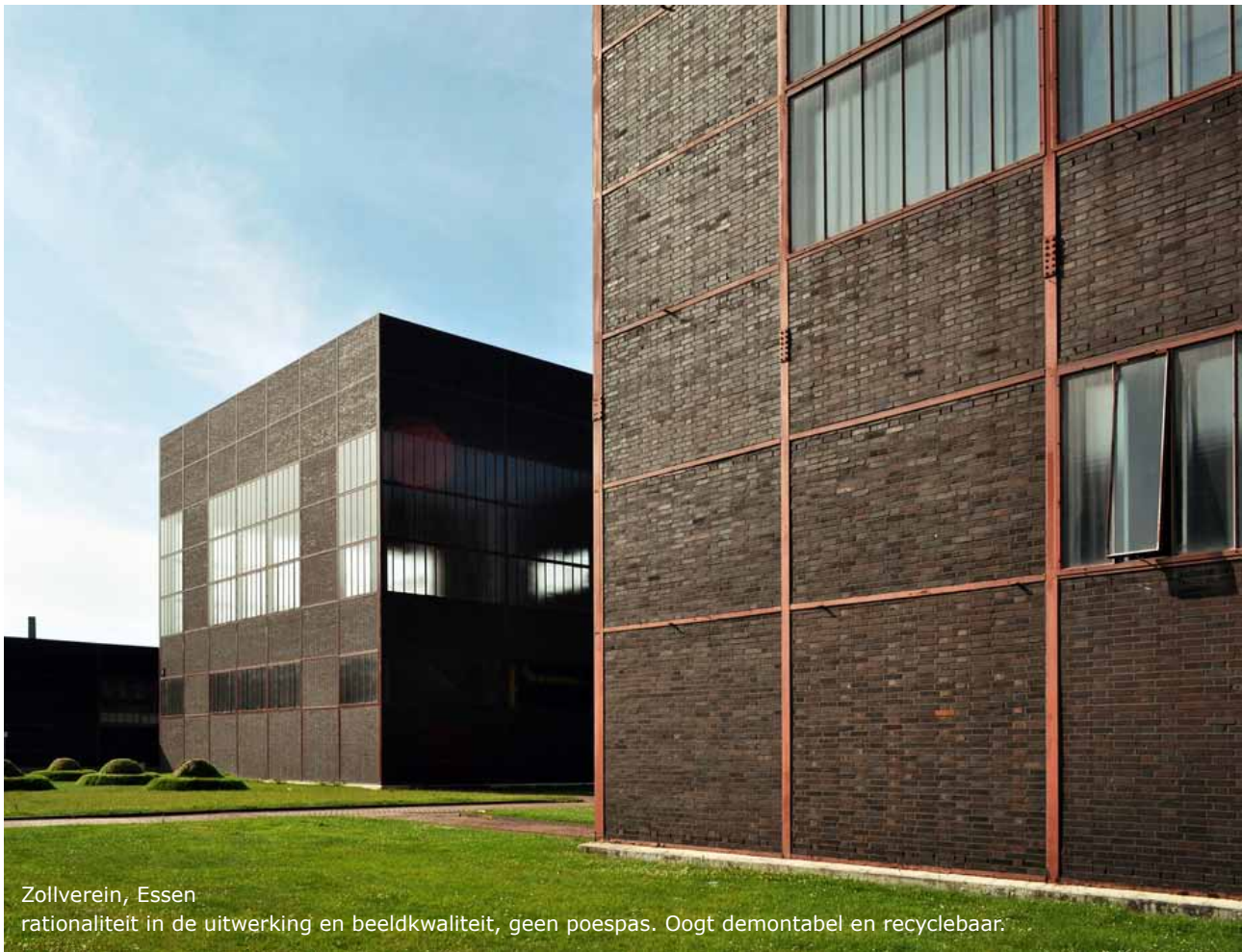
Deze uitstraling moet worden gecombineerd met een duidelijke leesbaarheid van het tijdelijke karakter van bouwdeel G. Een gebouw met een te permanent karakter of met overdadige hoogwaardigheid voor een tijdelijk gebouw doet afbreuk aan het gewenste prudente karakter van de rechterlijke organisatie.

5.3.2 Stijl en kwaliteit van de huisvesting

Rationeel en to the point

Geen poespas. De tijdelijke rechtbank is primair een utilitaire ingreep. Dat vraagt om een evidente rationaliteit in de uitwerking en beeldkwaliteit. De focus op een goede herbruikbaarheid van de toegepaste elementen en op de technische vereisten voor de rechtbank is leidend in de keuze voor materialen en systemen. Hierop aansluitend wordt een consequent doorontworpen vormgeving vanuit één ontwerpgedachte gewenst, met een eenduidige compositie en een efficiënte toepassing van stijlmiddelen (duidelijke keuzes en deze consequent toepassen). Rustig kleurgebruik. Modern en zakelijk. Een uitnodigend gebouw, daar waar het publiek te gast is.

De Rechtbank hecht aan een lichte, open huisvesting, met veel zicht naar buiten. Veel ruimtes krijgen via de gang licht naar binnen. Zowel in de gevel als in de uitwerking van de binnenwanden moeten dus ruim openingen worden gemaakt om een aangenaam gebruik

Zollverein, Essen

rationaliteit in de uitwerking en beeldkwaliteit, geen poespas. Oogt demontabel en recyclebaar.

van deze ruimtes te kunnen garanderen. Eerder in licht en lucht dan in materialiteit moet er in het interieur naar kwaliteit worden gezocht. Bij de keuze voor de materialen is de kwaliteit van de inpassing, de detaillering, belangrijker dan de intrinsieke kwaliteit van het materiaal zelf. Een te hoogwaardig karakter, zeker van het interieur, doet afbreuk aan het imago van de rechtbank. Terwijl een smaakvol uitgevoerd interieur met 'laagwaardiger' materialen juist positief kan overkomen.

In de gevel zouden hoogwaardige elementen gecombineerd met een duidelijk toonbare demontabiliteit juist wel kunnen bijdragen aan een goed imago voor de rechtspraak. Zeker bij herbruikbare repetitieve elementen zoals in de gevel verwacht kunnen worden, worden de aansluitingen, de naden, een belangrijk ontwerpelement. Juist hier kan ook de demontabiliteit goed toonbaar worden.

Door op de juiste plekken elementen als bijvoorbeeld trappen of balies architectonisch te verbijzonderen en daarnaast voldoende aandacht te geven aan architectonisch aansprekende

details krijgt het gebouw karakter en wordt de ruimtelijke beleving geïntensiveerd.

5.3.3 Gezondheid/comfort

In de tijdelijke rechtbank moeten de omstandigheden die bepalend zijn voor het fysieke en geestelijke welbevinden van de medewerkers en het publiek veel aandacht krijgen. Bij lange zittingen en het intensieve denkwerk dat door de medewerkers moet worden gedaan zijn goede werkomstandigheden fundamenteel. De acceptatie van de medewerkers van de tijdelijke huisvesting wordt dus in belangrijke mate bepaald door comfortaspecten zoals daglicht, verse lucht, temperatuur, akoestiek.

5.3.4 kunst

De procentageregeling voor beeldende kunst is van toepassing. De invulling hiervoor wordt na de gunning in samenwerking verder uitgewerkt.

6 Beeldkwaliteit interieur

Passage de St. Joan Boulevard, ingetogen, bestendige materialisering voorplein die een gevarieerd gebruik faciliteert

6.1 Voorruimte en entree

Representatief, publiek, uitnodigend

De publieke functie van het gebouw brengt met zich mee, dat de overgang van 'de straat' naar de entree niet abrupt is. Hiervoor is een buitenruimte gereserveerd voor de entree waar bezoekers elkaar ontmoeten, over de zaken napraten, waar journalisten hun verslaglegging kunnen doen. De inrichting en materialisatie van het plein moeten hierop worden afgestemd. Op dit plein staat nu een aantal monumentale bomen die veel ruimtelijke kwaliteit geven en die behouden moeten blijven. De inrichting moet aansluiten bij de uitstraling van het gebouw

De Rechtbank hecht aan een herkenbare, samenhangende en consequent doorgevoerde vorm van het gebouw en zijn architectuur. De entree is hierin een centraal en beeldbepalend element. Vooral hier moet de vormgeving erop gericht zijn het publiek uit te nodigen, maar ook om de gewenste uitstraling van het gebouw te benadrukken. Voldoende zicht naar binnen moet het begrip voor de opzet van het gebouw vergroten en de overgang tussen binnen en buiten kleiner maken.

Square of the seasons, rationaliteit in de beeldkwaliteit, geen poespas.

Efficiënt, zakelijk en deskundig

Na binnenkomst betreedt men een ruimte voor de veiligheidscontrole. Voor de justitiabele (niet-gedetineerd), geïnteresseerd publiek en ander bezoek is er een centrale entree ruimte waarin je vriendelijk en professioneel wordt ontvangen en doorverwezen. De inrichting moet deze functionaliteit ondersteunen en voorzien van een professioneel en zakelijk karakter. Overzicht, rustig kleurgebruik en algeheel een enigszins gedragen sfeer moeten rust bieden aan de vaak gespannen bezoeker van de rechtbank.

wachtgebied

benadering wachtgebied vanaf trap en zicht op balie verhoorgebied

6.2 Wachtruimte

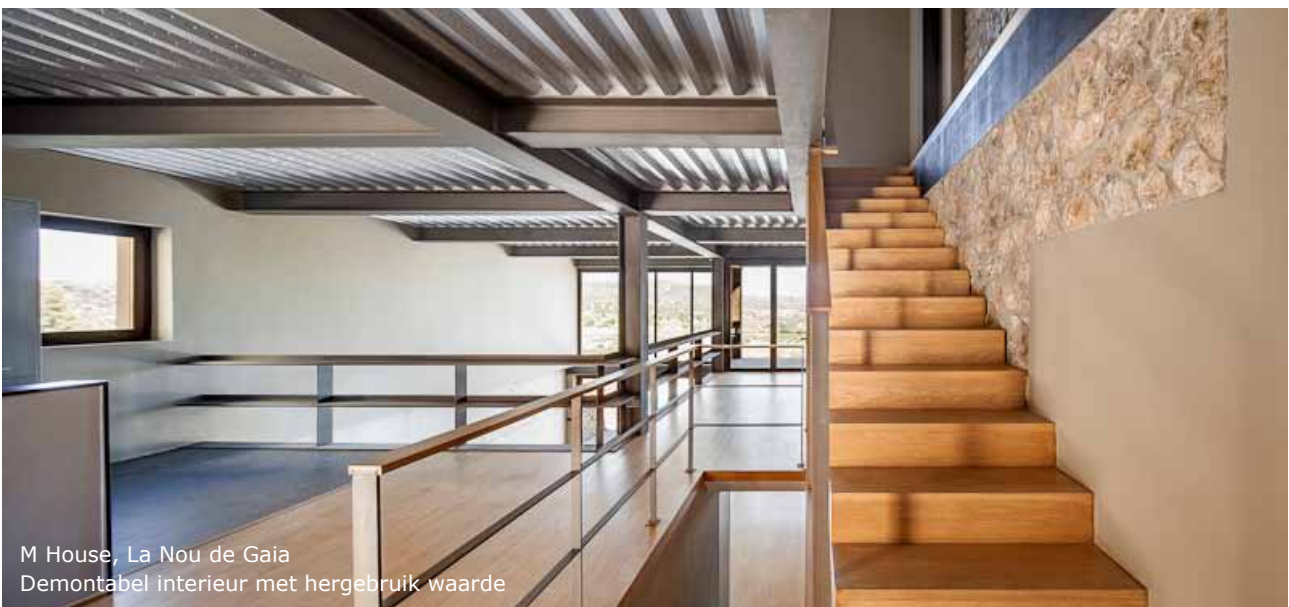
Representatief, licht en aantrekkelijk

De wachtruimte voor de zittingsruimtes van de rechtbank is een verzamelgebied. Bezoekers als eisers, gedaagden, getuigen, verdachten, advocaten en anderen, maar soms ook hele schoolklassen nemen hier plaats voordat de zitting begint.

De ambitie is een open, lichte, aantrekkelijke wachtruimte te creëren. Een wachtruimte met een visuele relatie naar buiten.

Belangrijk is dat bezoekers zich veilig voelen. Het wachtgebied is een plek waar mensen rustig op hun zitting moeten kunnen wachten en de vormgeving, materialisatie en kleurgebruik moeten rustgevend werken. Verschillende

wachtplekken bieden voldoende privacy voor verschillende partijen om gescheiden de zittingen af te wachten. Tegelijkertijd zijn goede oriëntatie, overzichtelijkheid en een logische routing belangrijk.

M House, La Nou de Gaia
Demontabel interieur met hergebruik waarde

Faculteit Bouwkunde, Delft
Creatieve omgang met materialen binnen de technische randvoorwaarden wordt gewaardeerd

6.3 Zittingsruimtes

Representatief, licht en aantrekkelijk

In de vormgeving van de zittingzalen en enquêtekamers moet tot uitdrukking worden gebracht dat er recht wordt gesproken, hetgeen een zekere distantie vraagt. Het gezag van de rechtspraak dient te worden geaccentueerd. Anderzijds moet er ruimte gegeven kunnen worden aan heel persoonlijke ervaringen en emoties, hetgeen een zekere intimiteit vraagt. In de materialisering, kleurstelling en lichtinval wordt rekening gehouden met zicht op elkaar en het frequente gebruik van beeldschermen.

In ieder geval de zittingzalen, maar de ambitie is zoveel mogelijk zittingsruimtes met natuurlijke lichtinval te krijgen. Er is geen inkijk mogelijk. De akoestiek, verlichting en klimaatcondities zijn aangepast aan de aard van de activiteit. De inrichting is modern, zakelijk en gezagwekkend zonder te imponeren.

Verhoorkamers en strafraadkamers rechter-commissaris

De rechter-commissaris beschikt over een apart eigen zalengebied met zittingsruimten, verhoorruimtes en voorgeleidingsruimtes. Deze zalen liggen in het extra beveiligde gebied dat direct aansluit op het gehechtengebied. In dit

deel komt geen publiek. De vormgeving moet er daarom naast de veiligheid primair op gericht zijn de medewerkers een prettige werkomgeving te bieden.

Enquetekamers in bouwdeel E

In de bestaande bouw moet een aantal ruimtes dat vroeger al werden gebruikt als enquetekamer, weer voor die functie geschikt worden gemaakt.

6.4 Gehechtengebied

Ongehinderd en uit het zicht

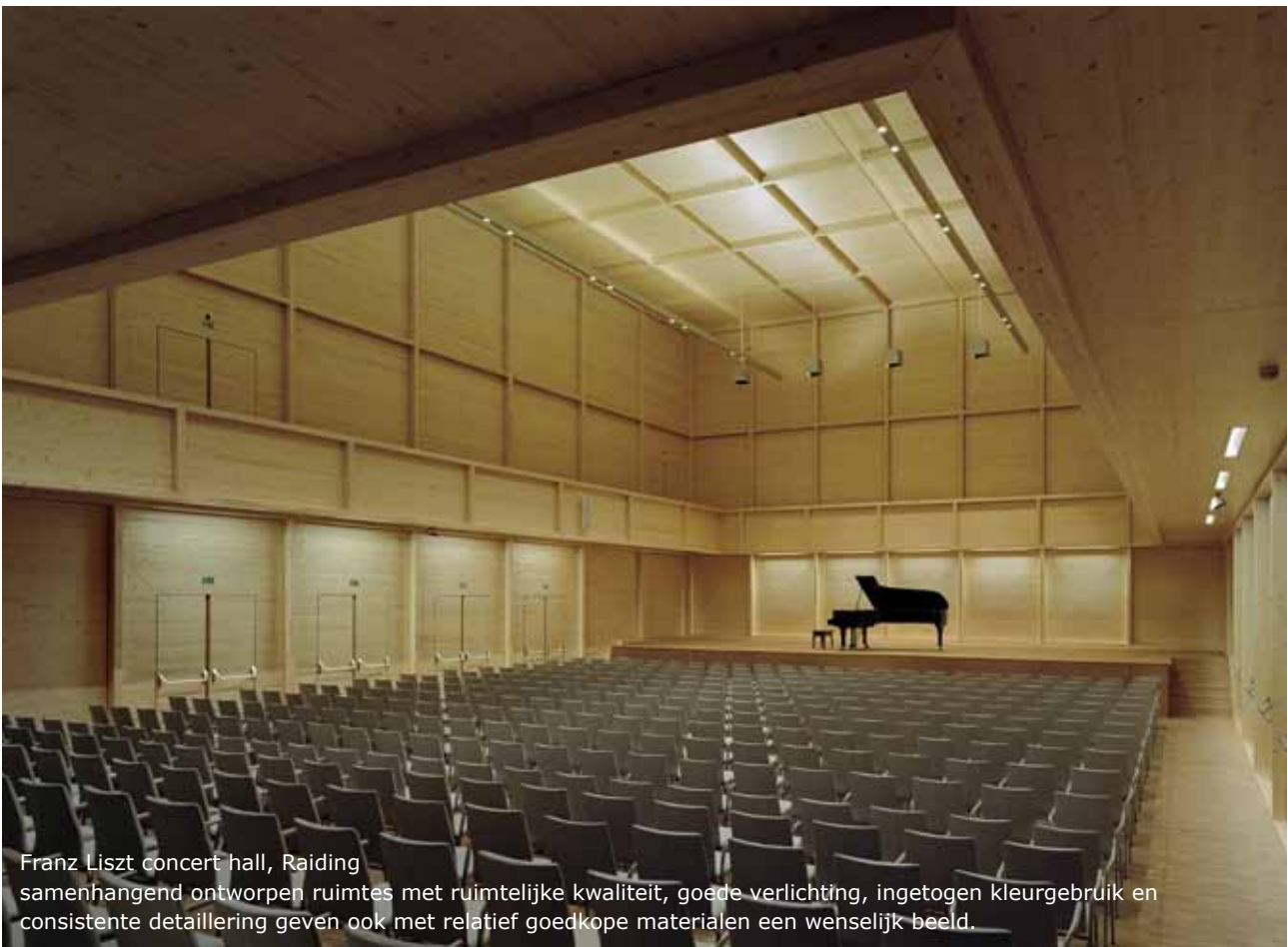
Naast de vanzelfsprekende aandacht voor de molestbestendigheid en het robuuste karakter van het gehechtengebied, waar immers mensen tegen hun zin in worden opgehouden, is het toch ook belangrijk hier aandacht te hebben voor de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit moet bevorderen dat gehechten tot rust komen tijdens het verblijf. In het gehechtengebied werkt de parketpolitie die net als het overige personeel een goed ingerichte werkplek verdient.

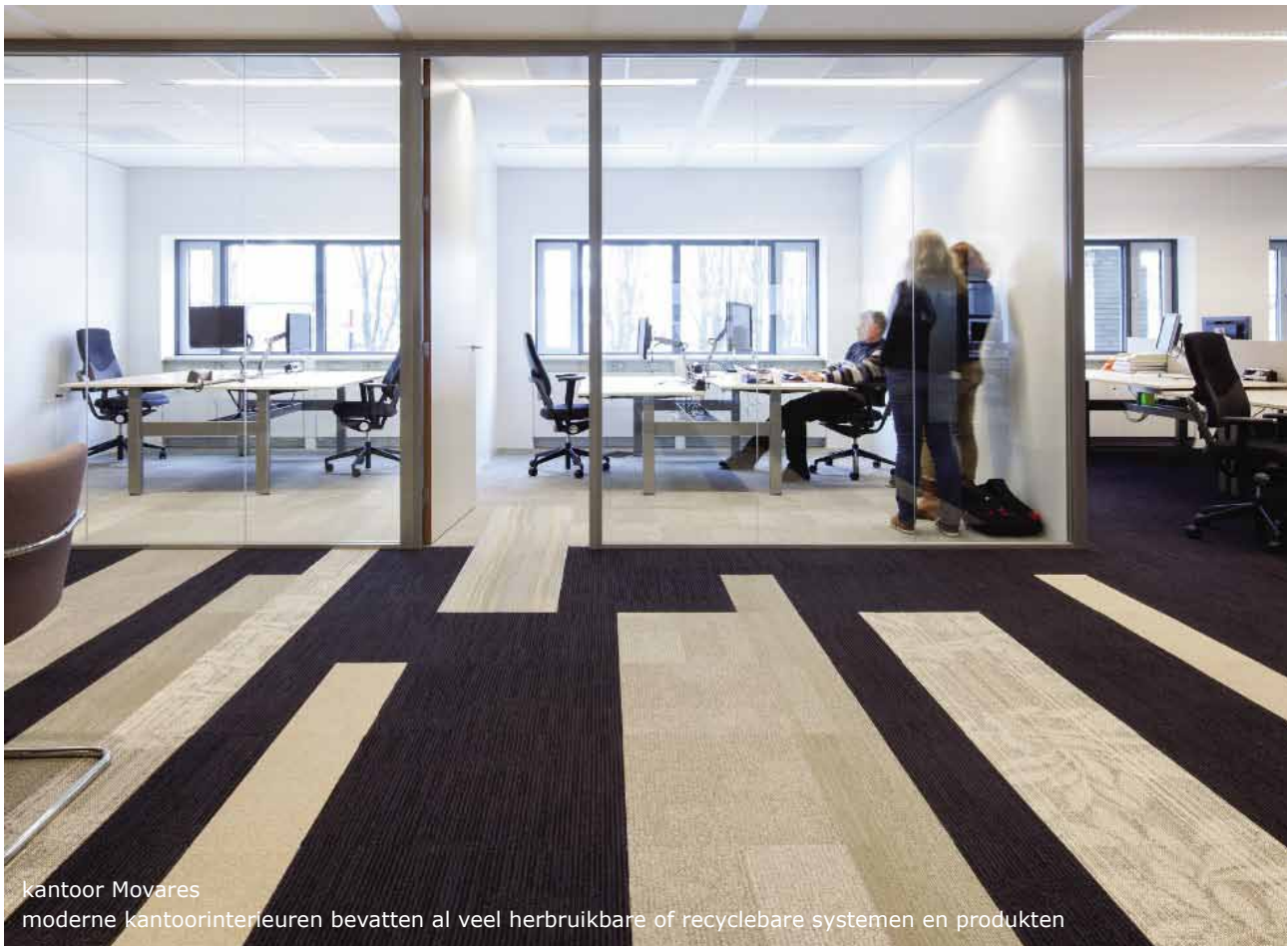
zicht vanaf de publieke tribune
natuurlijk licht en een goede akoestiek zijn belangrijk

Brandbase kantoor, Amsterdam
Tijdelijkheid en hergebruik visueel gemaakt in het meubilair

Franz Liszt concert hall, Raiding
samenhangend ontworpen ruimtes met ruimtelijke kwaliteit, goede verlichting, ingetogen kleurgebruik en consistente detaillering geven ook met relatief goedkope materialen een wenselijk beeld.

6.5 Beveiligd werkgebied

6.5.1 restaurant

De ruimte waar consumptieve diensten worden aangeboden is niet alleen om te eten en drinken. Het is ook de plek waar medewerkers vanuit externe locaties kunnen aanlanden. De inrichting en de faciliteiten zijn er nadrukkelijk op gericht de ruimte de hele dag te gebruiken, niet alleen om te lunchen en te pauzeren, maar ook om aan te landen, stukken te lezen, informeel te overleggen. De inrichting en geboden ICT-voorzieningen moeten dit gebruik ondersteunen. Het is in alles een multifunctionele ruimte waarvoor de term restaurant eigenlijk te smal is.

Het restaurant heeft een ontspannen en ongedwongen sfeer. Het restaurant heeft voldoende natuurlijke belichting, er is uitzicht, de akoestiek is goed.

6.5.2 werkplekken rechter-commissaris

Flexibel

De huidige huisvesting is te star, waardoor het lastig is om in te spelen op organisatorische verschuivingen. De nieuwe thematische aanpak vraagt er om dat mensen snel bij elkaar gebracht worden. *"De flexibiliteit in handelen moet ondersteund worden door een flexibele huisvesting"*.

Ruimtelijk, aantrekkelijk en karaktervol

De rechtbank wil een aantrekkelijke werkgever zijn. De werkomgeving is sterk van invloed op de medewerkerstevredenheid. Een kwalitatief goede inrichting van het werkgebied met een goed comfort en klimaat is erg belangrijk.

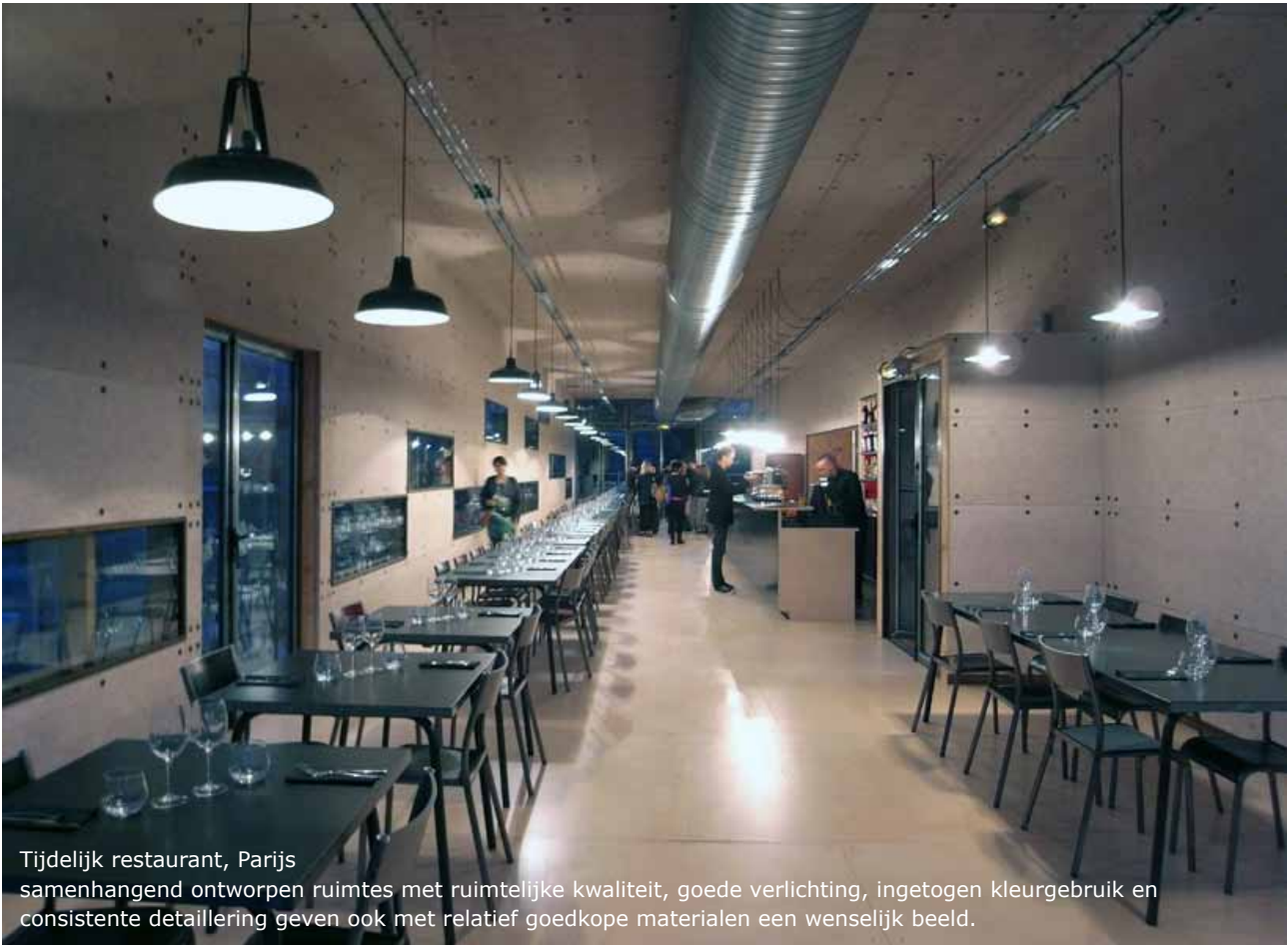
Het karakter van het gerechtsgebouw vindt ook zijn weerslag in de architectuur van de werkomgeving. De ambitie is met een uitgesproken karakter van de architectuur een door de werknemers gewaardeerde werkplekomgeving te bieden.

Kantoor Waalwijk
kwalitatief werkgebied door veel natuurlijk licht en verdiepingshoogte.

Kantoor Amsterdam
samenhangend ontworpen ruimtes met ruimtelijke kwaliteit, goede verlichting, ingetogen kleurgebruik en consistente detaillering geven ook met relatief goedkope materialen een wenselijk beeld.

Tijdelijk restaurant, Parijs
samenhangend ontworpen ruimtes met ruimtelijke kwaliteit, goede verlichting, ingetogen kleurgebruik en consistente detaillering geven ook met relatief goedkope materialen een wenselijk beeld.

Veel natuurlijk licht en een voldoende verdiepingshoogte geven de ruimte kwaliteit

Tijdelijk restaurant, Parijs
details zoals verlichting en wandafwerking kunnen de ruimte verbijzonderen

rechtbank Amsterdam
De bestaande losse inventaris van het restaurant wordt hergebruikt

